

УДК 351.77:34(477):615.8-057.36
DOI <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2026.3/21>

Ходзінський І. С.

<https://orcid.org/0000-0003-2146-9003>

Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ МЕДИЧНИМИ РЕАБІЛІТАЦІЙНИМИ ПОСЛУГАМИ В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Стаття присвячена розкриттю проблемних аспектів нормативно-правового регулювання забезпечення учасників бойових дій медичними реабілітаційними послугами в системі охорони здоров'я України. Проблема медичної реабілітації учасників бойових дій є одним із найкритичніших викликів для національної безпеки та системи охорони здоров'я України. Тривала військова агресія та погіршення медико-демографічної ситуації зумовили різке зростання кількості військовослужбовців, ветеранів і цивільних осіб, які потребують спеціалізованої, комплексної та довготривалої медико-психологічної допомоги. Ефективне відновлення здоров'я захисників прямо залежить від якості нормативно-правового регулювання цієї сфери, наявності міжвідомчої координації, реалістичного фінансування та цифрового супроводу маршруту пацієнта. Попри проведення медичної реформи та впровадження нових пакетів реабілітаційних послуг через Програму медичних гарантій, законодавство України у сфері охорони здоров'я все ще містить суттєві колізії. Так, наявні нормативно-правові акти часто мають фрагментарний характер, є застарілими або не узгоджуються між собою на рівні міжвідомчої взаємодії (між Міністерством охорони здоров'я України, Міністерством у справах ветеранів України та Міністерством оборони України). Це створює правові перешкоди для своєчасного отримання послуг, обмежує доступ учасників бойових дій до високотехнологічної реабілітації, ускладнює фінансування відповідних закладів і не дає змоги планувати мережу послуг відповідно до реальних потреб.

Визначено, що пріоритетними напрямками подальшої модернізації цієї галузі є оптимізація нормативно-правових механізмів регулювання, запровадження наскрізного міжвідомчого електронного маршруту пацієнта, медико-демографічне прогнозування реабілітаційних потреб, розширення обсягів державного фінансування реабілітаційних програм, розвиток державно-приватного партнерства, а також створення безбар'єрних умов для адаптації захисників до цивільного життя. Встановлено, що комплексне усунення виявлених правових колізій шляхом внесення змін до Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я», Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та підзаконних актів Кабінету Міністрів України дозволить створити цілісну, безбар'єрну та фінансово стійку систему медичної реабілітації, яка гарантуватиме ефективне повернення захисників до повноцінного цивільного життя.

Ключові слова: державне управління, державне регулювання, нормативно-правове регулювання, система охорони здоров'я, медичні реабілітаційні послуги, учасники бойових дій, реабілітаційні потреби, державно-приватне партнерство.

Постановка проблеми. Тривала збройна агресія російської федерації проти нашої держави зумовила безпрецедентне зростання кількості військовослужбовців та ветеранів, які зазнали фізичних і психологічних травм. Додатково на обсяг потреб впливають депопуляція, старіння населення, внутрішнє переміщення, бойова травма

та поширення психічних розладів, що формують довготривалий і хвилеподібний попит на реабілітаційні послуги [1]. Забезпечення ефективного відновлення таких осіб є не лише гуманітарним обов'язком держави, але й ключовим елементом національної безпеки, збереження людського капіталу та післявоєнного відновлення суспіль-

ства. Медична реабілітація учасників бойових дій виступає ключовим елементом їхнього повернення до повноцінного життя та інтеграції в ринок праці. Ефективність функціонування цієї системи прямо залежить від якості, гнучкості та несуперечливості її нормативно-правового регулювання. Протягом останніх років в Україні було здійснено низку важливих законодавчих кроків, зокрема впроваджено нові пакети реабілітаційних послуг у межах Програми медичних гарантій, реформовано загальні підходи до реабілітації у сфері охорони здоров'я відповідно до Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, а також розпочато масштабну трансформацію застарілих інститутів медико-соціальної експертизи.

Проте практична реалізація цих норм виявила системні проблеми та правові колізії, які нині залишаються невирішеними та потребують негайного врегулювання. Насамперед існує критичний розрив у правовому регулюванні між відомчими системами Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства оборони України, Міністерства у справах ветеранів України та інших силових структур. Новітні дослідження правового регулювання реабілітаційної допомоги під час війни виокремлюють проблемні блоки міжвідомчої фрагментації, кадрового дефіциту, недосконалого фінансування, інституціоналізації цифрових сервісів і потреби у сталих правилах телереабілітації [2]. Нормативні акти цих органів часто дублюють функції або, навпаки, створюють «зони юридичної безвідповідальності», що суттєво ускладнює безперервність реабілітаційного процесу та порушує маршрут пацієнта під час переходу військовослужбовця з військово-медичних установ до цивільних закладів охорони здоров'я. Крім того, чинні тарифи Національної служби здоров'я України на відшкодування реабілітаційних послуг не завжди покривають реальну вартість високотехнологічної та тривалої реабілітації. Це обмежує спроможність надавачів медичних послуг формувати повноцінні мультидисциплінарні команди, закуповувати сучасне обладнання та залучати вузькопрофільних фахівців. Законодавчо закріплений статус мультидисциплінарних реабілітаційних команд та окремих фахівців (фізичні терапевти, ерготерапевти, терапевти мови та мовлення) досі має прогалини у питаннях професійної відповідальності, ліцензування та акредитації. Додатково законодавство не містить чітких, прозорих та повністю цифровізованих алгоритмів взаємодії, що обмежує вчасний доступ учасників бойових дій до гарантованих

державою послуг. Таким чином, виявлення та усунення проблемних аспектів нормативно-правового регулювання у цій сфері є критично необхідним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дану проблематику досліджували такі науковці, як А. Баско, І. Вербицький, Н. Калинюк, О. Косінський, К. Куркова, М. Литвиненко, Л. Луценко-Миськів, С. Миронюк, Н. Серьогіна, А. Собакарь, І. Ходзінський, О. Чистякова та інші. Останні публікації 2025–2026 років доповнюють наукове поле аналізом медико-демографічних детермінант реабілітаційних потреб, правових механізмів організації реабілітаційної допомоги під час війни, багаторівневої методології оцінювання потреб населення та ролі державно-приватного партнерства у створенні реабілітаційних центрів [1; 2; 3; 4]. Водночас, попри наявність ґрунтовних напрацювань, більшість науковців розглядають або загальні питання соціального захисту ветеранів, або суто медичні технології реабілітації. Комплексний аналіз нормативно-правових колізій у процесі надання саме медичних реабілітаційних послуг залишається недостатньо розробленим. Швидка трансформація законодавства в умовах воєнного стану, оновлення пакетів Програми медичних гарантій Національної служби здоров'я України, реформа експертної системи визначення втрати працездатності та необхідність прогнозування реабілітаційних потреб потребують нової наукової оцінки.

Постановка завдання. Метою статті є розкриття проблемних аспектів нормативно-правового регулювання забезпечення учасників бойових дій медичними реабілітаційними послугами в системі охорони здоров'я України.

Виклад основного матеріалу. Тривала військова агресія проти України та її переростання у повномасштабну війну сформували безпрецедентні виклики для національної системи охорони здоров'я та соціального захисту, серед яких ключовим є комплексне відновлення військовослужбовців. Процес реінтеграції захисників у цивільне суспільство потребує багатовекторного підходу, що охоплює медичний, психологічний, фізичний, професійний та соціальний рівні реабілітації. З урахуванням довгострокового і хвилеподібного характеру реабілітаційних потреб планування таких послуг має спиратися не лише на факт поранення чи інвалідності, а й на прогнозовану структуру попиту, спроможність мережі закладів і доступність мультидисциплінарних команд [1; 3]. Головною метою цього процесу є повернення людини до повноцінної життєдіяльності в соціумі,

що можливо реалізувати лише за умови наявності сильної та гнучкої законодавчої бази. Разом з тим, сучасне вітчизняне законодавство все ще містить низку правових прогалин, які суттєво обмежують доступність, оперативність та якість надання реабілітаційної допомоги учасникам бойових дій.

Дослідники вважають, що багато нормативно-правових актів свідчать про брак комплексної системи реабілітаційних послуг, яка б охоплювала всі етапи та форми реабілітаційної допомоги. У військовослужбовців і ветеранів, яким потрібні такі послуги, досі виникають труднощі щодо доступу до реабілітації. Частину послуг усталено надають санаторно-курортні заклади. Законодавство України не має визначених стандартів реабілітаційних послуг для військовослужбовців, які б встановлювали мінімальні вимоги до медичних, соціальних і психологічних аспектів реабілітації. Це спричиняє нерівний доступ до якісної допомоги на різних територіях держави. Немає і єдиної програми, яка б враховувала різні аспекти реабілітації, через що процес реабілітації стає неповним та недостатньо дієвим [5, с. 48].

Попри наявність розвиненої нормативно-правової бази, реабілітація військовослужбовців в Україні стикається з низкою викликів. Однією з проблем є недостатнє фінансування медичних та реабілітаційних програм, що призводить до того, що не всі військовослужбовці можуть отримати своєчасну допомогу. Крім того, в Україні є потреба у збільшенні кількості спеціалізованих центрів реабілітації та підвищенні кваліфікації медичного й психологічного персоналу, який працює з військовими. Тому важливо також розвивати систему громадських ініціатив, волонтерських організацій і партнерських моделей, які можуть забезпечувати додаткову підтримку тим, хто повертається з війни. Таким чином, успіх реабілітації військовослужбовців залежить також від належного функціонування правової системи, яка повинна забезпечувати захист прав військових, гарантувати виконання соціальних пільг і сприяти інтеграції військових у суспільство після завершення служби [6, с. 258].

К. Куркова та Л. Луценко-Миськів зазначають, що існуюча нормативна база не охоплює специфічні потреби військовослужбовців, які зазнали важких фізичних та психологічних травм під час бойових дій. Відсутність детальних процедур для надання допомоги при посттравматичному стресовому розладі та інших психічних травмах значно обмежує можливості ефективного лікування цих станів. Важливо розробити спеціалізовані програми для таких випадків, що включа-

ють як медикаментозне, так і психотерапевтичне лікування. Нормативною базою не забезпечено належної координації між різними державними установами та громадськими організаціями, що займаються реабілітацією. Відсутність чітких механізмів інтеграції зусиль різних структур призводить до дублювання функцій та неефективного використання ресурсів. Важливо розробити механізми координації, що включають спільні бази даних, регулярні наради та обмін інформацією. Отже, існуюча нормативна база потребує значного удосконалення. Важливо не лише адаптувати діючі закони та постанови до сучасних реалій, але й забезпечити їх практичну реалізацію через належне фінансування, підготовку кадрів, координацію між різними структурами та впровадження сучасних технологій у систему реабілітації. Тільки комплексний підхід дозволить створити ефективну систему реабілітації військовослужбовців та ветеранів війни в Україні [7, с. 56–57].

Результати проведеного дослідження виявили низку суттєвих проблем у правовому забезпеченні та публічному адмініструванні медичної реабілітації військовослужбовців в Україні. Однією з головних перешкод є фрагментарність чинних нормативно-правових актів, які регулюють різні види реабілітації, зокрема медичну, психологічну та соціальну [8]. Ці документи часто не узгоджені між собою, що призводить до відмінностей щодо їх трактування, законодавчих колізій та загалом до зниження ефективності реабілітаційних заходів для військовослужбовців [9, с. 81].

Отже, аналіз чинного законодавства України свідчить, що головним елементом нормативно-правового регулювання у досліджуваній сфері є Закон України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я». Цей документ закріпив перехід від застарілої радянської моделі до сучасної міжнародної моделі, заснованої на принципах Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я. Проте практичне застосування цих норм щодо учасників бойових дій виявило низку системних колізій, першою з яких є інституційна розірваність між відомствами. Дослідження правового регулювання реабілітаційної допомоги під час війни підтверджує, що нормативне ядро у цій сфері вже сформоване, однак потребує посилення через міжсекторальний маршрут пацієнта, сталі правила телереабілітації та чіткі фінансові механізми [2]. На сьогодні надання медичних реабілітаційних послуг координується одночасно Міністерством охорони здоров'я України, Міністерством оборони Укра-

їни та Міністерством у справах ветеранів України. Кожне з цих відомств керується власними підзаконними актами та внутрішніми інструкціями, які часто суперечать один одному. Зокрема, виникає «правовий вакуум» у момент переходу пораненого військовослужбовця зі статусу чинного комбатанта, який перебуває на балансі військово-медичної установи, до статусу ветерана або звільненої з військової служби особи, яка має отримувати допомогу у цивільній мережі лікарень за кошти Національної служби здоров'я України. Цей юридичний перехід супроводжується тривалим бюрократичним процесом збору паперових довідок, що порушує медичний принцип безперервності та своєчасності реабілітаційного процесу. Для більш детального розуміння природи цих колізій необхідно систематизувати ключові з них, що безпосередньо впливають на якість та доступність відновлювальних заходів для захисників, див. табл. 1.

Наведені у табл. 1 дані чітко вказують на те, що виявлені колізії мають наскрізний характер та супроводжують учасника бойових дій на кожному з етапів його лікування. Сформовані правові перешкоди безпосередньо зумовлюють виникнення «фінансово-правових диспропорцій» у межах Програми медичних гарантій. Попри впровадження спеціалізованих реабілітаційних пакетів, за якими Національна служба здоров'я України здійснює оплату за тарифами за кожного пацієнта, ці тарифи не завжди відображають реальну ринкову вартість комплексних послуг, яких потребують особи після мінно-вибухових поранень та ампутацій. Нормативно встановлені строки перебування пацієнта на

стаціонарній реабілітації є жорстко обмеженими, що змушує заклади охорони здоров'я виписувати учасників бойових дій до завершення повного циклу відновлення або шукати додаткові позабюджетні джерела фінансування. З огляду на це, до фінансових механізмів доцільно включати не лише перегляд тарифів, але й результатоорієнтоване фінансування, договори державно-приватного партнерства та сервісні моделі контракування, здатні залучати інвестиції у створення і технологічне оновлення реабілітаційних центрів [4]. Крім того, на законодавчому рівні не врегульовано механізм компенсації витрат на залучення вузькопрофільних іноземних фахівців та використання новітніх закордонних технологій безпосередньо в українських лікарнях.

Наступний аспект пов'язаний із правовим статусом суб'єктів надання реабілітаційної допомоги, зокрема мультидисциплінарних реабілітаційних команд. Хоча Положення про мультидисциплінарну реабілітаційну команду затверджено на рівні Міністерства охорони здоров'я України, у правовому полі досі існують прогалини щодо чіткого розмежування професійної відповідальності між лікарем фізичної та реабілітаційної медицини, фізичним терапевтом, ерготерапевтом і терапевтом мови та мовлення. З урахуванням запропонованих у сучасних дослідженнях підходів до оцінювання реабілітаційних потреб важливо нормативно поєднати індивідуальний реабілітаційний план із даними про функціональний стан пацієнта, кадрову спроможність закладу та доступність послуг у конкретному регіоні [3]. Невирішеними залишаються питання ліцензування приватних реа-

Таблиця 1

Комплексний аналіз нормативно-правових колізій у забезпеченні реабілітаційними послугами учасників бойових дій

Сфера правового регулювання	Суть юридичної колізії	Наслідки для учасників бойових дій
Міжвідомча координація	Відсутність єдиного правового механізму передачі медичної документації між військовими шпиталями та цивільними закладами охорони здоров'я	Переривання реабілітаційного процесу Затримка початку відновлення через паперову бюрократію
Фінансування послуг	Тарифи НСЗУ не покривають реальну вартість реабілітації Жорсткі ліміти ліжко-днів	Передчасна виписка пацієнтів Обмежений доступ до високотехнологічного відновлення
Статус фахівців	Невизначеність меж юридичної відповідальності членів мультидисциплінарних команд	Ризики неналежного надання допомоги Дефіцит кадрів через відсутність правових гарантій
Експертиза	Повільна цифровізація та тривалі юридичні процедури встановлення причинно-наслідкового зв'язку травми з діями на фронті	Затримка в отриманні пільг, безкоштовного протезування та державних реабілітаційних програм

Джерело: складено автором на основі [2; 3; 5; 7; 8; 9].

білітаційних центрів, які готові безоплатно або за договорами з публічним сектором приймати учасників бойових дій, але стикаються із жорсткими та застарілими ліцензійними умовами, що не враховують специфіку сучасних професій у сфері реабілітації.

Наостанок серйозною перешкодою є затяжна реформа експертної системи визначення втрати працездатності, яка покликана остаточно ліквідувати радянську спадщину медико-соціальних експертних комісій (МСЕК). Повільна адаптація нормативної бази під нові цифрові інструменти оцінки обмеження життєдіяльності призводить до того, що учасники бойових дій змушені місяцями чекати на юридичне підтвердження свого статусу особи з інвалідністю внаслідок війни, без якого вони не можуть отримати доступ до деяких державних програм безкоштовного високотехнологічного протезування та довготривалого санаторно-курортного лікування. Саме тому правове регулювання має передбачати електронну взаємодію військово-лікарських комісій, експертних команд з оцінювання повсякденного функціонування особи, закладів реабілітації та органів соціального захисту, щоб рішення про статус і реабілітаційний маршрут ухвалювалися без дублювання документів [2].

Таким чином, комплексна реабілітація військовослужбовців виступає стратегічним чинником підтримання соціальної стабільності держави, що набуває особливого значення в умовах воєнного стану. Попри наявність розгалуженого масиву законодавчих актів у сфері захисту прав військових, поточний стан нормативно-правового регулювання характеризується наявністю системних викликів, які потребують негайного вирішення. Пріоритетними напрямками подальшої модернізації цієї галузі є оптимізація нормативно-правових механізмів регулювання, розширення обсягів державного фінансування реабілітаційних програм, впровадження методології оцінювання реабілітаційних потреб, розвиток державно-приватного партнерства у створенні реабілітаційних центрів та формування безбар'єрних умов для адаптації захисників до цивільного життя [3; 4].

Висновки. Отже, беручи до уваги все вище наведене, можна дійти висновку, що попри прогресивний перехід вітчизняного законодавства до міжнародних стандартів Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, система правового регулювання реабілітації учасників бойових дій залишається фрагментарною. Головною проблемою є інституційна

розірваність та відсутність уніфікованої нормативної координації між Міністерством охорони здоров'я України, Міністерством оборони України та Міністерством у справах ветеранів України. Це створює «правовий вакуум» під час переходу військовослужбовця з військово-медичних установ до цивільних закладів охорони здоров'я, порушуючи безперервність реабілітаційного процесу. Для подолання цієї проблеми необхідно нормативно закріпити наскрізний міжвідомчий електронний документообіг, який автоматично супроводжуватиме «маршрут пацієнта» без залучення паперових носіїв та бюрократичних затримок.

Крім цього, фінансово-правові механізми Програми медичних гарантій Національної служби здоров'я України потребують суттєвого перегляду в частині калькуляції тарифів на реабілітаційні послуги для учасників бойових дій. Чинна нормативна база обмежує строки перебування пацієнтів у стаціонарі та не враховує реальних ринкових витрат на довготривале відновлення після складних бойових травм, ампутацій, черепно-мозкових травм і психічних розладів. Тому існує необхідність внесення змін до підзаконних актів Кабінету Міністрів України з метою запровадження гнучких тарифікаційних коефіцієнтів для військових, результаторієнтованого фінансування, механізмів співфінансування та державно-приватного партнерства, а також нормативного закріплення правового статусу та меж відповідальності членів мультидисциплінарних реабілітаційних команд.

Водночас тривала трансформація системи експертної оцінки втрати працездатності та реформування інституту медико-соціальної експертизи створюють суттєві перешкоди у своєчасному отриманні державних пільг і високотехнологічного протезування. Законодавство потребує чітких, прозорих та повністю цифровізованих алгоритмів взаємодії між військово-лікарськими комісіями, експертними командами з оцінювання повсякденного функціонування особи, закладами охорони здоров'я, органами соціального захисту та Міністерством у справах ветеранів України. Комплексне усунення виявлених правових колізій шляхом внесення змін до Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я», Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та релевантних підзаконних актів дозволить створити цілісну, безбар'єрну та фінансово стійку систему медичної реабілітації, яка гарантуватиме ефективне повернення захисників до повноцінного цивільного життя.

Список літератури:

1. Литвиненко М. В., Серьогіна Н. О. Медико-демографічна ситуація в Україні та її вплив на формування потреб у реабілітаційній допомозі в умовах збройного конфлікту. *Український медичний часопис*. 2026. 24 квітня. DOI: <https://doi.org/10.32471/umj.1680-3051.275723>.
2. Литвиненко М. В., Серьогіна Н. О. Правове регулювання реабілітаційної допомоги в Україні під час війни. *Лікарська справа*. 2026. № 1. С. 228–235. DOI: <https://doi.org/10.31640/LS-2026-1-26>.
3. Литвиненко М. В., Вербицький І. В. Методологія оцінки реабілітаційних потреб населення під час війни. *Лікарська справа*. 2026. № 2. С. 41–51. DOI: <https://doi.org/10.31640/LS-2026-2-05>.
4. Серьогіна Н. О. Роль механізмів державно-приватного партнерства у створенні реабілітаційних центрів. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2025. № 9(39). С. 461–472. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-9\(39\)-461-472](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-9(39)-461-472).
5. Вербицький І. В., Ходзінський І. С. Нормативно-правове забезпечення системи охорони здоров'я України з забезпечення медичними реабілітаційними послугами учасників бойових дій. *Наукові інновації та передові технології*. 2025. № 3(43). С. 40–51. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-3\(43\)-40-51](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-3(43)-40-51).
6. Чистякова О. Правове регулювання реабілітації військовослужбовців. Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : збірник наукових праць XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції (м. Київ, 17 жовтня 2024 року). Київ : НУБІП України, 2024. С. 257–259.
7. Куркова К. М., Луценко-Миськів Л. І. Правове регулювання реабілітації військовослужбовців. *Держава та регіони*. 2024. № 1(83). С. 53–58. DOI: <https://doi.org/10.32782/1813-338X-2024.1.2.9>.
8. Баско А. В., Собакарь А. О., Миронюк С. А. Методики реабілітації військовослужбовців, стан функціонування та розвиток реабілітаційних центрів як один із напрямів діяльності органів місцевого самоврядування. *Rehabilitation and Recreation*. 2024. № 1. С. 78–93. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1795.2024.18.9>.
9. Калинюк Н. М., Косінський О. І. Окремі аспекти правового забезпечення й публічного адміністрування медичної реабілітації військовослужбовців. *Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України*. 2025. № 2. С. 79–83. DOI: <https://doi.org/10.11603/1681-2786.2025.2.15511>.

Khodzinskyi I. S. PROBLEMATIC ASPECTS OF LEGAL REGULATION OF PROVIDING COMBATANTS WITH MEDICAL REHABILITATION SERVICES IN THE HEALTH CARE SYSTEM OF UKRAINE

The article is devoted to revealing problematic aspects of legal regulation of providing combatants with medical rehabilitation services in the health care system of Ukraine. The problem of medical rehabilitation of combatants is one of the most critical challenges for national security and the health care system of Ukraine. Prolonged military aggression and the worsening medico-demographic situation have sharply increased the number of servicemen, veterans and civilians who need specialized, comprehensive and long-term medical and psychological care. Effective restoration of the health of defenders directly depends on the quality of legal regulation, interagency coordination, realistic financing and digital support for the patient pathway. Despite the implementation of medical reform and the introduction of new packages of rehabilitation services through the Medical Guarantees Program, Ukrainian health care legislation still contains significant conflicts. Existing regulatory and legal acts are often fragmented, outdated or inconsistent at the level of interagency cooperation between the Ministry of Health of Ukraine, the Ministry of Veterans Affairs of Ukraine and the Ministry of Defense of Ukraine. This creates legal obstacles to timely receipt of services, limits combatants' access to high-tech rehabilitation, complicates the financing of relevant institutions and prevents planning of the service network according to real needs. Thus, the identification and analysis of problematic aspects of legal regulation is a prerequisite for creating an effective, barrier-free and modern rehabilitation system.

It was determined that the priority areas for further modernization of this field are the optimization of regulatory mechanisms, the introduction of an interagency electronic patient pathway, medico-demographic forecasting of rehabilitation needs, expansion of state funding for rehabilitation programs, development of public-private partnership and creation of barrier-free conditions for the adaptation of defenders to civilian life. It was established that the comprehensive elimination of the identified legal conflicts by amending the Law of Ukraine "On Rehabilitation in Health Care", the Law of Ukraine "On the Status of War Veterans, Guarantees of Their Social Protection" and relevant by-laws of the Cabinet of Ministers of Ukraine will allow the creation

of a holistic, barrier-free and financially sustainable medical rehabilitation system that will guarantee the effective return of defenders to full civilian life.

Keywords: *public administration, state regulation, legal regulation, health care system, medical rehabilitation services, combatants, rehabilitation needs, public-private partnership.*

Дата першого надходження статті до видання: 01.07.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 22.07.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 12.08.2026